

Sygn. akt I CSK 725/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku H. O.
przy uczestnictwie E. Ł.
o stwierdzenie nabycia spadku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 lipca 2015 r.,
skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 stycznia 2014 r.,

**uchyła zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w W.
do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 27 listopada 2012 r. uchylił w całości zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia po Z. Ł. z dnia 9 listopada 2010 r. sporządzony przed notariuszem M. C., repertorium A nr [...], i stwierdził, że spadek po Z. Ł., urodzonym dnia 5 listopada 1946 r. w miejscowości K., zmarłym dnia 8 października 2010 r. w W., ostatnio stale zamieszkałym w W., na podstawie ustawy nabyła córka E. Ł., córka Z. i E. w 1/2 części i syn H. O., syn Z. i A. w 1/2 części.

Sąd Rejonowy ustalił, że Z. Ł. zmarł dnia 8 października 2010 r. w W., jako kawaler, pozostawiając dwoje dzieci: E. Ł. oraz J. O.

W dniu 9 listopada 2010 r. przed notariuszem M. C. sporządzony został akt poświadczenia dziedziczenia po Z. Ł. (Repertorium A nr [...]), z którego wynika, że spadek po Z. Ł., na podstawie ustawy, nabyła córka E. Ł. Żaden ze spadkobierców nie zrzekł się dziedziczenia, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

Sąd Rejonowy ustalił także, że w 1989 r. syn wnioskodawcy J. Ł. przebywał wraz z matką w obozie dla uchodźców na terenie RFN i tam też zmieniono mu imię na H., zaś w dniu 24 listopada 1995 r. wnioskodawca zawarł związek małżeński przyjmując nazwisko małżonki - O.

Sąd Rejonowy wskazał, że akt urodzenia wnioskodawcy potwierdza, iż J. Ł. jest synem spadkodawcy. Wnioskodawca wykazał też, zdaniem Sądu Rejonowego, zmianę imienia na H. i nazwiska na O.

Na skutek apelacji uczestniczki postępowania od powyższego postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w W. apelację oddalił i orzekł o kosztach postępowania.

Dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i oceny prawne Sąd Okręgowy uznał za trafne i podzielił w całości.

Wskazał, że okoliczność, iż H. O. jest synem Z. Ł. została potwierdzona dokumentem urzędowym w postaci aktu małżeństwa Nr [...] wystawionym przez Urząd Stanu Cywilnego w K. w dniu 12 września 2002 r., którego prawdziwości nie zaprzeczono.

Zdaniem Sądu Okręgowego, skarżąca nie obaliła domniemania prawdziwości dokumentu urzędowego jakim jest ww. akt małżeństwa H. O.

W ocenie Sądu Okręgowego nie może też budzić wątpliwości, iż H. O. nazywał się kiedyś J. Ł.

Podkreślił, że dane dotyczące H. O. zawarte w jego akcie małżeństwa zgodne są z danymi zawartymi w akcie urodzenia J. Ł., zarówno co do imion i nazwisk rodziców, jak i co do daty i miejsca urodzenia.

Z aktu urodzenia J. Ł. również wynika jednoznacznie, że jest on synem Z. Ł.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy uznał, że brak jest jakichkolwiek podstaw do zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia, które jest prawidłowe, w pełni uzasadnione zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym.

W skardze kasacyjnej opartej na zarzucie naruszenia prawa materialnego skarżąca zarzuciła naruszenie art. 54 ust. 1 pkt. 1, art. 40 ust.2 pkt 2, art. 3 i art. 4 Ustawy z dnia 29 września 1986 roku Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011, Nr 212, poz. 1264 ze zm., dalej: „p. a. s. c.”) w zw. z art. 926 i 931 k.c. oraz art. 669 k.p.c., polegające na stwierdzeniu przez Sąd, iż wnioskodawca H. O. dziedziczy spadek z mocy ustawy po ojcu Z. Ł. w oparciu o odpis aktu małżeństwa wnioskodawcy, który to dokument zawiera imię H. i nazwisko Ł. pozostające w sprzeczności z treścią odpisu aktu urodzenia wystawionego na imiona J. Z. i nazwisko Ł.

W konkluzji wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy treścią aktu urodzenia wnioskodawcy a dotyczącymi jego danymi z aktu małżeństwa zachodzą istotne rozbieżności. Danymi z obu tych dokumentów, które pokrywają się (są jednobrzmiące) są tylko data i miejsce urodzenia, imiona ojca oraz imię matki. Różnice w pisowni nazwiska wnioskodawcy i jego ojca (w akcie urodzenia „Ł.”, w akcie małżeństwa „L.” oraz w imieniu matki odpowiednio: „A.a” i „A.e” można przy tym wyjaśnić różnicami w pisowni języka polskiego i niemieckiego. Nie da się jednak tego zrobić w odniesieniu do imienia wnioskodawcy widniejącego w akcie małżeństwa „H.” zamiast „J.” oraz do pominięcia w akcie małżeństwa drugiego imienia „Z.”. Stosownie do art. 1138 k.p.c. zagraniczne dokumenty urzędowe mają moc dowodową na równi z polskimi dokumentami urzędowymi i zasada ta ma zastosowanie także do akt stanu cywilnego sporządzonego za granicą, mimo że akt taki nie został wpisany do polskiej księgi stanu cywilnego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2012 r., III CZP 58/12. OSNC 2013, nr 5, poz. 55). Jednocześnie w naszym porządku prawnym akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych: ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym (art. 4 p. a. c. c.). Przepis ten wprowadza jednoznaczne ograniczenia dowodowe i jako wyjątek od ogólnej zasady swobodnej oceny dowodów jest wykładany w orzecznictwie sposób ścisły (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 1997 r., III CKU 7/97, z dnia 24 maja 1999 r., II CKN 356/98, z dnia 11 grudnia 2002 r., I CK 348/02, czy z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CSK 401/08 – niepubl.). Czynienie przez sądy ustaleń w niniejszej sprawie co do treści danych zawartych w akcie małżeństwa odnośnie do imion wnioskodawcy na podstawie innych dowodów, niż treść aktów stanu cywilnego, było zatem procesowo niedopuszczalne. Zarzut skargi kasacyjnej uchybienia art. 4 p. a. s. c. okazał zatem oczywiście uzasadniony, co skutkowało uwzględnieniem skargi (art. 398/15 w zw. z art. 519/1 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c.).

